

--

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2019

REKENINGKUNDE: VRAESTEL II

EKSAMENNOMMER

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tyd: 2 uur

100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

1. Hierdie vraestel bestaan uit 10 bladsye, 'n Inligtingsboekie van 7 bladsye (i–vii) met 'n Formuleblad van 1 bladsy (i). Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
2. Lees die vrae noukeurig deur.
3. Beantwoord die vrae in die ruimte wat voorsien word.
4. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.
5. Jy mag **nie** groen of rooi ink gebruik nie. **Jy mag 'n potlood gebruik, maar gebruik asseblief 'n sagte, donker potlood.**
6. Alle berekeninge moet tot **twee desimale plekke** afgerond word.
7. Die puntetoekenning en die toepaslike tyd wat vir elke vraag geneem moet word, is soos volg:

	Moontlike punte	Werklike punte	Nasiener se handtekening	Moderator se handtekening
Vraag 1: Begrotings (36 minute)	30			
Vraag 2: Versoenings (34 minute)	28			
Vraag 3: Maatskappy-ontleding (50 minute)	42			
TOTAAL	100			

VRAAG 1 BEGROTINGS

(30 punte; 36 minute)

1.1 Gebruik die inligting wat in die bykomende inligting gegee word om die ontbrekende syfers wat met die letters A–G aangedui word, te bereken. Die "??" moet nie bereken word nie. Toon jou berekeninge in die toepaslike reël.

A.	
B.	
C.	
D.	
E.	
F.	
G.	

(9)

1.2 Bereken die verhouding wat gebruik word om fabrieksversekering versus die kantoorversekering te toon.

(3)

1.3 Bereken die fabrieksbokoste vir April 2020.

(5)

1.4 Voltooi die geprojekteerde inkomstestaat vir HCC Designs vir April 2020. Moet nie die "??" invul nie.

Verkope	*
Koste van verkope	*
Bruto wins	Moenie invul nie
Bedryfsuitgawes	Moenie invul nie
Waardevermindering: Vragmotor	2 800
Kantoorversekering	2 740
Voertuiguitgawes	2 660
Kantoortelefoon	??
Kantoorskryfbehoeftes	*
Netto wins vir April	159 385

(6)

1.5 Thabo nader jou om advies. Hy is baie opgewonde oor die wins wat hy per maand kan maak en wil voortgaan met HCC Designs in plaas daarvan om ander werk te soek. Ongelukkig het hy nie die geld nie en kan hy nie vir hom die geld leen of hom toelaat om 'n oortrekking te doen nie.

1.5.1 Verduidelik in detail twee verskillende redes waarom HCC Designs 'n wins van R159 385 in April kan hê, maar tog het dit 'n opgehoopte kontanttekort van R1 236 361 in dieselfde maand.

- _____

- _____

(4)

1.5.2 Thabo het bereken dat hy net meer as R1 230 000 ekstra sal benodig om HCC Designs te begin. Hy het dit nie. Bestudeer die begroting noukeurig en skryf drie oplossings neer wat hy kan implementeer om sy kontantvloei-probleme op te los.

- _____

- _____

- _____

(3)

VRAAG 2 VERSOENINGS

(28 punte; 34 minute)

DEEL A

2.1 Voltooi die debiteure-ouderdomsontleding soos dit op die staat moes verskyn het. **Moenie** enige van die korreksies doen nie, maar gebruik **slegs** die getalle soos dit op die staat verskyn. Die eerste drie fakture is vir jou ingevul.

90 dae	60 dae	30 dae	Huidig
34 000 + 45 750	39 780		

(5)

2.2 Bereken die rentekoers per maand wat Bumpless op die uitstaande skuld wat 90 dae agterstallig is, gehef het.

(2)

2.3 Stel met inagneming van die verskille die Krediteureversoening op en bereken die korrekte bedrag wat op 30 November 2019 deur PeaceOfPocket verskuldig is.

Krediteureversoening op 30 November 2019

Foutiewe saldo	112 482
Korrekte bedrag deur PeaceOfPocket verskuldig	

(7)

2.4 PeaceOfPocket het 'n betalingsbeleid waarby hulle bly. Bestudeer die inligting en verduidelik hul beleid.

(1)

2.5 Skryf die beste metode neer wat PeaceOfPocket kan gebruik om sy kliënte sover te kry om hul maandelikse versekeringspremies te betaal. Verduidelik wat dit die geskikste metode maak om die geld in te samel.

(2)

2.6 Udesch, die boekhouer by PeaceOfPocket, ken die persoon wie se motor op 15 November herstel is volgens faktuur P90. Iemand het by die winkel agteruit in hierdie motor vasgery en die agterste buffer geduik. Die werk was sodat Bumpless die agterste buffer vervang. Udesch weet ook dat die algemene koste van 'n agterste buffer vir hierdie motor R4 700 is. Udesch vermoed die volgende:

- In plaas daarvan om 'n faktuur te stuur vir die presiese werk wat aan die motor gedoen is, voeg Bumpless werk en onderdele op elke faktuur by.
- Bumpless stuur ook ekstra fakture waarvoor daar geen werk was nie in die hoop dat PeaceOfPocket dit nie sal agterkom nie en die ekstra fakture (faktuur P79) sal betaal.

Verduidelik 'n beheerstelsel met twee punte wat PeaceOfPocket kan implementeer om te verhoed dat bogenoemde gebeur.

- ---

- ---

(4)

DEEL B

- 2.7 Bestudeer die bankversoening op 31 Oktober 2019 en bereken dan die banksaldo soos dit op 31 Oktober 2019 op die **Bankstaat** sou verskyn het. Skryf neer of dit 'n **gunstige** of **ongunstige** saldo is.

Positief of negatief: _____

(2)

- 2.8 Toon hoe die transaksies in die Inligtingsboekie op 30 November hanteer moet word deur die gegewe **bedrae** in die tabel hieronder in te vul.

Transaksie	KOJ	KBJ	Algemene Joernaal	Bankversoening		Geen inskrywing
				Debiet	Krediet	
(a)						
(b)						
(c)						
(d)						

(5)

VRAAG 3 MAATSKAPPY-ONTLEDING (42 punte; 50 minute)

3.1 Bestudeer die uittreksel uit die Inkomstestaat en die uiteensetting van bedryfsinkomste per departement en beantwoord dan die volgende vrae.

3.1.1 Die bedryfsuitgawes op wins het van 191,5% in 2017 tot 245,1% in 2018 toegeneem. Verduidelik die hooforsaak van hierdie toename.

(1)

3.1.2 Skryf 'n terrein in die Inkomstestaat neer wat verbeter het.

(1)

3.1.3 Tiger Brands het alle vleisprodukte wat gereed is om geëet te word, onttrek en die twee Enterprise-fabrieke wat hierdie produkte vervaardig, gesluit. Die fabrieke is aan die begin van Maart 2018 gesluit.

(a) Selfs al was die produkherroepingskoste nie deel van die waarde-toegevoegde vleisprodukte nie, het dit steeds 'n verlies getoon. Bespreek twee uitgawes wat WTVP gehad het wat die verlies kon veroorsaak het.

- _____

- _____

(4)

(b) Die finansiële verslag noem dat WTVP 'n wesenlike impak op die resultate gehad het. Beskryf die impak wat WTVP op die winste gehad het en verduidelik waarom dit wesenlik is. Toon die nodige berekeninge.

(4)

3.2 Bereken die syfers A–C in die staat van finansiële posisie. Toon die berekeninge. **Rm**

A	
B	
C	

(4)

3.3 3.3.1 Bereken die vuurproefverhouding vir 2018. Verduidelik waarom Tiger Brands hierdie verhouding sou bereken en lewer kommentaar op hul verhouding vir 2018.

(4)

3.3.2 Verduidelik 'n moontlike rede waarom die voorraadomsettempo in 2018 afgeneem het en verskaf twee redes waarom hierdie tempo geskik is vir Tiger Brands of nie.

Rede waarom dit gedaal het:

Is die tempo geskik? Ja/Nee

- ---

- ---

(6)

3.4 Loop Tiger Brands die risiko om insolvent te raak? Regverdig jou antwoord deur 'n berekening te verskaf.

(2)

3.5 Coronation Asset Management (Edms) Bpk. belê geld namens hul kliënte. Coronation is een van Tiger Brands se grootste aandeelhouers en besit 3,5% van Tiger Brands.

3.5.1 Bereken die getal Tiger Brands-aandele wat Coronation besit.

(1)

3.5.2 Bereken die totale markwaarde van die Tiger Brands-aandele wat Coronation op 30 September 2018 besit.

(1)

3.5.3 Bespreek twee faktore wat sou bygedra het tot die afname in die **vraag** na Tiger Brands-aandele op die JSE.

- _____

- _____

(2)

3.5.4 Indien Coronation hul Tiger Brands-aandele wil verkoop, het hulle die opsie om óf die aandele direk aan Tiger Brands terug te verkoop óf dit op die JSE te verkoop. Verduidelik waarom dit vir Coronation nadelig sal wees om hul aandele op die **JSE** te verkoop.

(2)

3.5.5 Bespreek die finansieringsopsies wat beskikbaar is indien Tiger Brands hul aandele direk by Coronation wil terugkoop.

- (a) Verduidelik met verwysing na risiko, opbrengs en hefboomwerking of Tiger Brands die terugkoop met 'n lening kan finansier. (Toon toepaslike berekeninge.)

(4)

- (b) Gebruik 'n toepaslike syfer en lewer kommentaar daaroor of Tiger Brands die terugkoop sonder die lening kan finansier.

(2)

- (c) Indien Coronation aanbied om hul Tiger Brands-aandele aan Tiger Brands terug te verkoop vir R250 per aandeel, bespreek waarom dit nie 'n goeie sakebesluit vir Tiger Brands sal wees nie.

(2)

3.6 Verduidelik of Tiger Brands eties opgetree het toe die uitbreek van Listeria ontdek is. Gee twee punte.

- ---

 - ---

- (2)